

Kolarctic CBC 2014-2020 – venäläisiin kohdistuva takaisinperintäprosessi

LLHall 27.02.2023 § 29
77/00.01.05.27/2023

Valmistelija Holster Riikka Lapin liitto

Lapin liitto toimii hallintoviranomaisena vuonna 2017 käynnistyneessä Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän välisessä rajat ylittävässä Kolarctic CBC -ohjelmassa. Ohjelmasta on rahoitettu kehittämis- ja investointihankkeita osallistuvissa maissa. Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa helmikuussa 2022, Kolarctic -ohjelman rahoitussopimus Euroopan Unionin ja Venäjän välillä jäädettiin 11.3.2022 alkaen ja venäläiset hankekumppanit suljettiin pois ohjelmasta rahoitettavien hankkeiden toteutuksesta.

Hankkeissa toimivien venäläisten kumppaneiden toimenpiteitä on rahoitettu Euroopan Unionin, Venäjän valtion ja Suomen valtion ohjelman toteuttamiseen osoittamista varoista, ja tukea on maksettu sekä ennakko- että välimaksuina. Venäläisille toimijoille maksetut ennakko- ja välimaksut tulevat ylittämään heidän tukikelpoisiin kustannuksiinsa kohdistuvan rahoituksen.

Marraskuussa 2022 voimaan tullut asetus (EU) 2022/2192 ohjelman täytäntöönpanon häiriöiden vuoksi sovellettavista erityissäännöksistä edellyttää, että hallintoviranomainen käynnistää venäläisille toimijoille suunnatun liikaa maksettujen varojen takaisinperintäprosessin. Kolarctic CBC -ohjelman hallintoviranomainen käynnistää prosessin kevään 2023 aikana. Takaisinperintä kohdistuu Euroopan Unionin ja Suomen valtion rahoitusosuuksiin ja kohdistetaan suoraan venäläisille partneriorganisaatioille. Perintäpäätökset toimitetaan Venäjälle diplomaattiteitse.

Koska rahaliikenne Venäjän ja Suomen välillä ei toimi SWIFT-järjestelmän ollessa pakotteiden alaisena, on odotettavissa, että takaisinmaksuja Venäjältä ei voida vastaanottaa. Asetuksen (EU) 2022/2192 mukaisesti Euroopan Unionin rahoituksen takaisinperittävä osuus voidaan kuitata Lapin liiton tilillä olevasta ohjelman käyttöön tarkoitettusta Venäjän valtion kansallisesta vastinrahoituksesta.

Hallintoviranomainen on keskustellut työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusohjelmista vastaavien viranhaltijoiden kanssa Suomen valtion kansallisen vastinrahan takaisinperinnästä. Ministeriön edustajat ovat todenneet, että kansallinen lainsäädäntö ei mahdollista kuittausmenettelyä Suomen valtion kansallisen vastinrahan osalta. Kansallinen laki edellyttää rahoittajalta aktiivista perintätointia ja toteaa, että perinnästä voidaan luopua vain erittäin painavasta syystä (Valtionavustuslaki 27.7.2001/688, 26 §, 2 mom). Työ ja elinkeinoministeriön kanta on, että erittäin painavat syyt perinnästä luopumiseen täytynevät tässä tilanteessa.

Hallintoviranomainen tulee käynnistämään samanaikaisen perintäprosessin sekä EU-rahaman että Suomen valtion kansallisen vastinrahan osalta. Takaisinmaksuille asetetun määräajan päätyttyä Lapin liitto tekee perinnöistä luopumispäätöksen, perusteena EU:n asettamat SWIFT-rahaliikennettä koskevat pakotteet. Lapin liitto on vastuussa perinnästä luopumisen lainmukaisuudesta. Takaisinperittävä Suomen kansallisen vastinrahan kokonaismäärä on n. 31.000 €.

Hallintoviranomainen tuo asian Lapin liiton hallituksen tiedoksi.

Esittelijä maakuntajohtaja Riipi Mika Lapin liitto

Päätösesitys Hallitus merkitsee Kolarctic CBC-ohjelman venäläisiin kohdistuvan takaisinperinnän tiedoksi.

Päätös

Hallitus merkitsi Kolarctic CBC-ohjelman venäläisiin kohdistuvan takaisinperinnän keskustelun jälkeen tiedoksi.